

komme til Klarhed over, hvorvidt det, som nu bydes Bornholm, kan være passende, og saa vidt der er Tale om andre Dele af Landet, maa ogsaa deres Krav der blive undersøgte.

Jessen: Dette lille Lovforslag kan jeg tiltræde, da jeg erkender Rigtigheden af, at Skatten bliver paalignet de forskellige Landsdele saa ligeligt som muligt, og det samme Princip gjorde sig gældende i sidste Samling, da Jordebogsafgiften i de tidligere slesvigske Distrikter blev hævet, hvorfor jeg er den højtærede Finansminister og den høje Rigsdag meget taknemmelig. Naar jeg gerne saa dette Lovforslag fremmet, men alligevel ikke anser det for fyldestgørende og vidtrækkende nok, idet det kun omfatter Bornholm, medens andre Egne af Landet med særegne Skatteforhold ikke ere tagne med, hvad de efter min Formening burde være, saa støtter jeg dette ogsaa derpaa, at det i Ejendomsskyldloven § 1, 3die Stykke, hedder: „For saa vidt der i enkelte Egne af Landet, saasom Bornholm, maatte være særlige faste Afgifter, der have Karakter af Statskatter, bortfalde disse ligeledes fra 1. Juli 1904. Efter nærmere Undersøgelse træffes Afgørelsen heraf ved særlig Lov.“ Ligeledes støtter jeg min Formening om, at disse særegne Skatteforhold i andre Landsdele burde være tagne med paa Landstingets Skatteudvalgs Betænkning, hvoraf jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal oplæse nogle Linier: „Noget lignende gælder delvis i enkelte andre Egne af Landet, og naar man ved en Skattereform afskaffer alle faste Statsskatter og samtidig afløser Tiendeafgifterne, vil det ikke være rigtigt at lade nogen Del af den Slags Skatter og Afgifter blive tilbage for nogen enkelt Landsdel, og vedkommende maa derfor have Krav paa at faa de 2 sidste Klasser af Afgifter behandlède som i det øvrige Land, saaledes at Statsskatterne bortfalde, og Tiendeafgifterne afløses i Overensstemmelse med Tiendelovforslagets Regler. Det maatte saa bero paa en nærmere Undersøgelse, hvilke af disse Afgifter der maa betragtes som Statsskatter og hvilke som Tiendeafgifter.“ I disse Udtalelser er der foruden paa andre Egne i Landet særlig tænkt paa de tidligere slesvigske Distrikter, altsaa de 8 Sogne og Ærø. Jeg har bestemte Udtalelser for og ved temmelig bestemt, at det var saaledes; det forekommer mig derfor, at disse Forhold ogsaa burde have været Genstand for Undersøgelse samtidig med de bornholmske

Skatteforhold. I disse forhenværende slesvigske Distrikter var der særegne Skatteforhold, og der er jo blevet ændret meget sidste Aar ved Jordebogsafgiften. Dog det angik ikke alle Ejendomsbesiddere derovre, idet der er to forskellige Jordebogsafgifter. Der er først den Jordebogsafgift, som er bleven afløst. Der var, som ærede Medlemmer ville erindre, en Jordebogsafgift, en Afgift til Staten, udover de oprindelige Statsskatter, som det øvrige Land havde, medens den Jordebogsafgift, som der her er Tale om, kaldes Domæneafgift. Det vil altsaa sige, at det var en Afgift, som i sin Tid svarede til Staten af Domænejendomme. Disse Ejendomme have tilhørt Staten og bleve i Slutningen af det 18de Aarhundrede solgte ved offentlig Auktion, hvorved der i Salgsvilkaarene blev bestemt, at foruden den Købesum, som erlagdes, skulde der i Kontrakten fastsættes, hvilke Forpligtelser de havde, men samtidig ogsaa, hvilke Rettigheder der fulgte med. Foruden den fastsatte Købesum havde de den Forpligtelse at skulle svare den omtalte Domæneafgift, som kaldes Kanon, men samtidig fik de de Rettigheder, at de ingen Amtsudgifter havde at svare — de vare fritagne for Ægtkørsel i Krigstid, fritagne for Naturalydelse og fritagne for Tiende og for Militærtærligt. Men Tidens Tand tog alle disse Rettigheder fra dem efterhaanden, uden at de i mindste Maade fik nogen Godtgørelse herfor. Da saa efter Krigen 1864 Skatteforholdene skulde ordnes i disse forhen slesvigske Distrikter, blev en Del af denne Kanon, denne Domæneafgift, delt i 3 Dele. Den ene Del var Gammelskatten, den anden Del Land- og Ligningsskatten, og den tredie Del var Jordebogsafgiften, og det er denne Rest af Jordebogsafgiften, som ikke er en egentlig Jordebogsafgift, men en Del af Domæneafgiften, som der her er Tale om. Jeg skal blot tillade mig at nævne en Paragraf af de Salgsvilkaar, hvormed Ejendommene den Gang bleve overdragne, nemlig § 8. Der staar deri, at det ved den skal have sit Forblivende, og at ingen anden Skat, af hvad Navn nævnes kan, skal kunne paalægges fremtidig paa Grundstykkets Vegne.

Det er disse Ejendomsbesiddere, som have disse Domænejendomme, som synes, at de ere blevene forurettede, idet alle deres Rettigheder ere blevne tagne fra dem, uden at de have faaet nogen som helst Godtgørelse derfor, og de ere heller ikke komne i Betragtning ved Jordebogsafgiftens Ophævelse sidste Aar, idet kun den